

Борітєся – поборєтє!

Поетика революції

94(477)
Б 82

Борітеся — поборете!

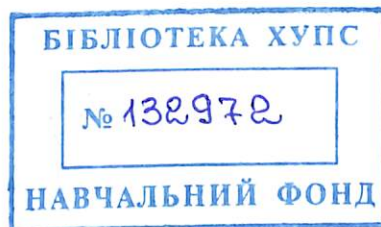
Поетика революції

*І мертвим, і живим, і ненарожденим землякам моїм
в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє*

Тарас Шевченко

*Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!
Поцезнуть всі перевертні й прибуду,
І орди завойовників-заброд!*

Василь Симоненко

Харків

2014

УДК 82-1
ББК 84(4Укр)
Б 82

Б 82 **Борітеся — поборете!** Поетика революції. / Уклад. та автор передмови О. М. Уліщенко. — Х.: Віват, 2014. — 96 с.

ISBN 978-617-7186-56-3

До книги увійшли вірші поетів різних поколінь, поєднаних однією ідеєю — боротьбою за незалежність, свободу і соборність України. Поетичні рядки сповнені туги за полеглими в нерівному бою і, разом із тим, світлої віри в перемогу, нездоланність нашого народу. Світлини з Майдану проникливо відтворюють усю палітру буремних протистоянь.

УДК 82-1
ББК 84(4Укр)

ISBN 978-617-7186-56-3

© Бойко В. С., нащадки Вінграновського М. С., Герасим'юк В. Д.,
нащадки Олеса Гончара, Драч І. Ф., Лазуткін Д. М., Любка А. С.,
Олійник Б. І., нащадки Симоненка В. А., нащадки Стуса В. С.,
нащадки Тичини П. Г., Хаддад К. А., текст, 2014
© ТОВ «УНІАН», Mstyslav Chernov / Unframe, Казаков Я. В., фото, 2014
© ТОВ «Видавництво "Віват"», 2014

Слава Україні! Героям слава!

Цей одностайний поклик душі, що гордо вихопився з уст велелюдного Майдану, почув увесь світ — він сягнув самого неба і могутньою хвилею покотився по Україні, збадьорюючи серця її патріотів і збурюючи лють ворогів. Як радісне віншування між однодумцями і водночас як попередження, звернене до злочинців, пролунав він і 21 листопада 2013 року, коли на Європейську площу із протестом проти наміру можновладців зупинити Угоду про рух України до Європи вийшли мирні люди.

За кілька днів протестувальники перейшли на славнозвісний Майдан Незалежності.

...Тієї ночі на Майдані людей залишалося не більше чотирьох сотень, і в основному це були студенти, небайдужі до того, що відбувається в країні. Несподівано для всіх о четвертій ранку на мирне зібрання по-звірячому накинулися силові підрозділи. Це був перший, підступний і дуже жорстокий, удар, спрямований владою проти співвітчизників. Побитих, понівечених, їх прихистила Михайлівська церква, не пустивши на свою територію оскажених переслідувачів.

Чи не є справжнім дивом, що відбувалося все те в дні, коли Православна церква відзначала свято Архистратига Михаїла — покровителя всіх, хто виступає проти сил зла. А ще й захисника Києва: його скульптура — з вогненним мечем у правіці — встановлена на Майдані Незалежності.

Про криваву ніч з 30 листопада на 1 грудня дізнався весь світ. А вогненний меч Михаїла спалахнув небаченими досі на Майдані загравами.

Так почалася боротьба. Боротьба проти корупції. За незалежність держави. За неподільну суверенну Україну. За рух до тих ідеалів, що їх виборювало не одне покоління українців. Боротьба, в якій пліч-о-пліч стали народи сходу й заходу, люди всіх національностей: українці, кримські татари, євреї, білоруси, росіяни, вірмени... «Бандерівці», як уже вкотре вороги назвали українців, ставали на захист синагог, кримські татари засвідчували свою відданість Україні в боротьбі проти сепаратизму, росіяни проголошували себе українськими націоналістами, євреї створювали сотні самооборони...

*Я знаю той ступінь напруги,
Коли вже ніщо не страшне. —*
писав поет-воїн Олесь Гончар.

І заплакала Україна за своїми найкращими дітьми, розстріляними снайперами... І здригнулася від нечуваного злочину вся планета. А тих, хто віддав життя за кожного з нас, назвали Небесною сотнею, світлим війнством. «Герої не вмирають!» — скандував Майдан, віддаючи їм шану.

Слава Україні! Героям слава! Відтепер це гасло набуло цілком конкретного змісту: «Душу й тіло ми положим за нашу свободу...» І зміст цей червоно-кривавими літерами вкарбувався написом на барикадах, де на передовій полягли Герої, — «ЦЕ НАШІ КРУТИ!»

«На Аскольдовій могилі український цвіт...» (Павло Тичина). І на Інститутській у Києві, там, де полягла Небесна сотня, море квітів... «Пробіті груди», барви, «що навколо лягли камінням важким» (Олег Ольжич) — яке все впізнаване і щемке!

*Сто років мучених надій
і сподівань, і вір, і крові
синів, що за любов тавровані,
сто серць, як сто палахкотінь, —*

ніби сьогодні промовляє до Небесної сотні емоційно наснаженими рядками закатований у совєцьких таборах Василь Стус.

*Хором земля й небеса:
— Благословенні довіку,
Хто себе кров'ю вписав
В книгу безсмертя велику! —*

возносить хвалу Героям Євген Плужник.

Хтось посмів борців за волю називати розбійниками?

*За святую правду-волю
Розбійник не стане, —*
суворо повчає Тарас Шевченко.

Чи ж так живуть з людьми-братами люди? —
запитує наших недругів Іван Франко.

Отакий перегук почувань поетів різних поколінь, які разом з нами ніби прийшли сьогодні на Майдан, щоб відчутти там радість перемоги і невимовні біль і тугу за полеглими, — Майдан, що став символом віри й надії, місцем, куди стікається енергія нашого народу і дає імпульс до боротьби за свободу і справедливість.

Мріє, не зрадь!

Ольга Уліщенко

Зміст

<i>Ольга Уліщенко. Слава Україні! Героям слава!</i>	4
<i>Іван Франко. Гімн</i>	4
<i>Тарас Шевченко. І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє</i>	6
<i>Тарас Шевченко. «Як умру, то поховайте...»</i>	11
<i>Леся Українка. «І все-таки до тебе думка лине...»</i>	12
<i>Тарас Шевченко. Холодний Яр</i>	14
<i>Олег Ольжич. Революція</i>	16
<i>Василь Стус. «Сто років, як сконала Січ...»</i>	19
<i>Василь Стус. За літописом Самовидця</i>	20
<i>Іван Франко. «Не люди наші вороги...»</i>	23
<i>Тарас Шевченко. «Я не нездужаю, нівроку...»</i>	24
<i>Леся Українка. «Слово, чому ти не твердая криця...»</i>	27
<i>Леся Українка. «Мріє, не зрадь! Я так довго до тебе тужила...»</i>	28
<i>Леся Українка. Contra spem spero!</i>	31
<i>Іван Франко. «Нехай і так, що згину я...»</i>	32
<i>Іван Франко. Товаришам</i>	35
<i>Євген Плужник. Галілей (уривок)</i>	36
<i>Олена Теліга. Засудженим</i>	39
<i>Олесь Гончар. «Мабуть, я їду вмирати...»</i>	40
<i>Микола Вінграновський. Україні</i>	42
<i>Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я...»</i>	44
<i>Олена Теліга. Вечірня пісня</i>	47

<i>Василь Симоненко.</i> «Де зараз ви, кати мого народу?..»	48
<i>Павло Тичина.</i> «І Бєлий, і Блок, і Єсенін, і Ключєв...»	51
<i>Павло Тичина.</i> «Хто ж це так із тебе насміяться смів?..»	52
<i>Павло Тичина.</i> «Послав я в небо свою молитву...»	55
<i>Василь Симоненко.</i> Пророцтво 17-го року	56
<i>Олександр Олесь.</i> «Дух наш пречистий, дух наш народний...»	59
<i>Микола Вінграновський.</i> Ніч Івана Богуна (уривок)	60
<i>Олександр Олесь.</i> «Замовкніть всі: великий час прийшов...»	63
<i>Олег Ольжич.</i> «Легко і ясно лежати з пробитими грудьми...»	64
<i>Олег Ольжич.</i> «О Україно! Хай нас людство судить...»	67
<i>Катріна Хаддад.</i> Вогні і води, води і вогні	68
<i>Олесь Гончар.</i> Атака	71
<i>Борис Олійник.</i> «Страшно зустріти смерть...»	72
<i>Павло Тичина.</i> Пам'яті тридцяти	75
<i>Борис Олійник.</i> Не для дітей	76
<i>Віктор Бойко.</i> «Чи ніч не та, чи дні не ті...»	79
<i>Павло Тичина.</i> «Що ж, зволікай женихів, Україно...»	80
<i>Василь Герасим'юк.</i> Чоловічий танець	82
<i>Андрій Любка.</i> «Казав чоловік: мені не бачити сонця...»	84
<i>Віктор Бойко.</i> «Жалоби день, і що не говори...»	87
<i>Іван Драч.</i> Залізо	88
<i>Дмитро Лазуткін.</i> Ой засвіти, місяченьку	91
<i>Павло Тичина.</i> Я утверждаюсь	92

Книга «Борітеся — поборете!» із підзаголовком до неї «Поетика революції» присвячена лицарям духу, які в часи диктаторських режимів боролися за незалежність рідної країни, за її свободу і соборність.

О, поведи ж нас, лицарський духу,
По вільній стежці життя і руху.
На тихі води,
На ясні зорі.

І в цю велику [страшну] годину
З'єднай в єдину всю Україну.

Ці рядки Олександра Олеся, писані ним майже століття тому, сьогодні звучать як ніколи злободенно.

ISBN 978-617-7186-56-3

9 786177 186563

Vivat
PUBLISHING